

bölcsészeti, esztétikai művei szintén kiválóak. Amellett szintén jeles műveket alkotott Schiller a történetírás terén; ezek Németalföld bukására és a harmincéves háborúra vonatkoznak. Egyike volt a legegységesebb tehetségeknek, aki méltó büszkesége hazája irodalmának.

FEJTÖRŐ.

Földrajzi kérdés:

Hogy hívták azt az olasz származású angol kapitányt, aki Labradort és a Hudson-öböltől Floridáig terjedő partokat fedezte fel? Mikor?

(Molnár Elek.)

Algebrai kérdés:

Valamely árút $6\frac{1}{2}\%$ veszteség mellett 226 koronán adtuk el. Mennyiért vettük?

Kocka-rejtvény.

A	A	J	A
O	S	H	A
V	S	D	I
Ó	J	R	D

Vízen jár.

Sok szalonna ilyen.

Angol mérték.

Régihez rokon szó.

(Bárd Gyula.)

Képrejtvény:

Megfejtési határidő 1904 augusztus 14.

17. számban közölt fejtörő kérdések megfejtése:

Számítási kérdés: A 390, B 195, C 585 K-t kap. —

Kocka-rejtvény:

29	32	41	60
32	29	60	41
41	60	29	32
60	41	32	29

Irodalomtörténeti kérdés: Kölcsey Ferenc a «Vadászlak» című novellájában. Legjelesebb követője Eötvös József báró. — Képrejtvény: Munkáért jutalom: célt ér a szorgalom.

Helyesen fejtették meg: Nyers László, Szőnyi Sándor, Szemző István, Bárd Gyula, Nord Frigyes, Molnár Elek, Holbesz Aladár, Bazilly Mihály, Pobozy Róbert, Lévai Pál, K. Tarsoly Gergely, Ungár Sándor, Lőrincz Ferenc és Dezső, Lengyel Ferenc, Wolf Ernő, Vértes

Pál, Baumgarten Mihály, Némethy Károly, Kiss Béla, Braun József, Licht Zoltán, Weisz Sándor és Fülöp, Szabó Gyula, Labancz Ernő, Czilli Jenő, Baranyai Zoltán, Braun Hugó, Popovics Béla, ifj. Renner János, Eisler Miklós, Thier Győző, Böhm E., Tuschák Imre, Buding Gyula, Golián Rezső, Krepelka Teréz, Fischl Ernő, Havas Péter, Milutinovits Corinna, ifj. Kerner György.

A kitűzött könyvjutalmat Popovics Béla nagyszécsényi előfizetőnk nyerte meg.

SZERKESZTŐI TELEFON.

E. M. (Lázárföldje). 1. A Nemzeti Múzeumot tessék megkérdezni, vajjon szükségök van-e arra a munkára. 2. Előfizethet. — Baranyai Zoltán (Kamaráserdő, u. p. Horgos, Csongrád megye) szívesen cserél külföldön időző olvasóinkkal képes levelezőlapokat. Törökországokat két levelezőlapal viszonzoz. — P. I. (Kurtya). Aradon m. kir. állami főreáliskola van. — Gy. T. (Kolozsvár). Nem közöljük. — Dácia. Közölhetetlen. — Ny. L. (Beregcsász). Rejtvényedet nem közöljük. — B. M. (Budapest). 1. Verne Gyula él. 2. Regényeinek száma körülbelül 90. 3. Lefordították magyarra is. — Planzi (Miskolc). 1. M. már elutazott Karlsbadba. 2. Örömmel tapasztaljuk, hogy jelen leveledben már nincs helyesírási hiba. — M. I. (Budapest). Nem közölhető. — K. Z. (Buziás). Mondja meg barátjának, hogy az a vers nagyon gyenge. Közlésről szó sem lehet. — Ifj. B. M. (Pinkóc). Az Andok tágabb értelemben az a hegység, amely Dél-Amerika nyugoti részén húzódik végig. Szorosabb értelemben Cordillerának vagy Cordillera de la Costa-nak hívják a Csendes-óceán partján elhúzódó hegyláncot, megkülönböztetésül az Andoktól. — K. B. (Dezser). 1. A budapesti m. kir. honvédségi Ludovika-Akadémiába főgimnáziumot vagy főreáliskolát végzett tanulókat vesznek fel; érettségi nem szükséges, csak a 8-dikből osztályvizsga. 2. Aki hadbíró akar lenni, annak előbb a jogot kell elvégeznie. A hadbíró-gyakornoknak 1200 korona fizetése van, a tábornok-hadbíróknak pedig 11,400 korona. — B. C. (Vizakna). Az 1870–71-iki háborúban a franciák hátültöltő Chassepot-fegyvert használtak.

Az ifjúság kedves olvasmánya

MÜNCHHAUSEN

az igazmondó német báró csodálatos kalandjai.

Elbeszélő ő maga. Az ifjúságnak elmeséli

GAAL MÓZES.

DORÉ GUSZTÁV rajzaival.

Ára díszes kötésben 3 korona 60 fillér.

A szellemes füllentés nagy hírű lovagjának kalandjait mondja el Gaal Mózes, aki azokat a magyar ifjúság számára újra átdolgozta. E rendkívül érdekes és mulatságos ifjúsági regényt különösen ajánljuk az ifjúságnak.

Kapható:

Lampel Róbert (Wodianer F. és fiai)

cs. és kir. udvari könyvkereskedésben

Budapest, VI. kerület, Andrássy-út 21. szám

és minden könyvkereskedésben.

FRANKLIN-TÁRSULAT NYOMDÁJA.

Magyar Kereskedelmi Közlöny. Budapest.

TANULÓK LAPJA

A nmélt. vallás- és közoktatási miniszterium által 1896. május 26-án kelt 26808. sz. alatt, Budapest székesfőváros tanácsa által 1895. augusztus hó 20-án 7376. szám alatt ajánlott ifjusági hetilap.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:	FELELŐS SZERKESZTŐ	SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
Negyed évre ... 2 kor. 40 fill.	GAAL MÓZES.	Budapest,
Fél évre ... 4 kor. 80 fill.	Kiadja a Franklin-Társulat magyar irodalmi intézet	IV. ker., Egyetem-utca 4. szám.
Egész évre ... 9 kor. 60 fill.	és könyvnyomda.	Kéziratokat nem adunk vissza.
Megjelenik minden vasárnap.		

UARDÁ.

Történeti regény. Írta Ebers György. Az ifjúság számára átdolgozta Gaal Mózes. 20

— Öszintén felelek, mert azt akarom, hogy te is megtartsd nekem adott szavadat. Olyan italok nincsenek.

— Még egy kérdésemre felelj, — szólalt meg újból Ani. — Vannak-e olyan szerek, amelyek egy távollevő ellenségünket megronthatják?

— Vannak, — viszonzá a boszorkány, — a kis emberek tudnak rágalmazni s eszközeivé válnak a hatalmasoknak. Úgy látszik, hogy Pentaurt nem szereted. Mosolyogsz? Nos hát, én sem akarom őt szeretni, pedig szép és eszes, mint nagyapja volt. Ártalmára akarok lenni, szövetkezem veled. Ő se kerülje ki sorsát. Ha közelébe akarsz férközni, beszélj Némuval, aki szintén gyűlöli Pentaurt. Most pedig erressz engem haza!

Néhány órával később Améni reggelihez hívta a helytartót.

— Tudod-e, hogy ki tulajdonképpen ez a Hekt? — kérde Ani.

— Hogyne tudnám, Thébe egykori gyönyörűsége, Beki az énekesnő. — Elmondhatod nekem, hogy mit mesélt?

Ani kitérőleg válaszolt. Ekkor Améni mellékesen megjegyzi, hogy a boszorkány részes volt abban a csínyben, mikor Paakert és Pentaurt kicserezték. Úgy mondta, mintha már régóta ismerte volna ezt a dolgot, pedig ő is, a mellék-kamarában hallgatózva, csak néhány órával ezelőtt tudta meg.

Ani tette magát, mintha a dolog meglepné s

kérte a főpapot, hogy egyelőre ne világosítsa fel Paakert az ő származásáról.

— Nagyon különös ember ez a Paaker, — mondá Améni. — Könnyen meglehet, hogy kiszámíthatatlan csínyekre vetemednek, ha időnek előtte tudná meg, hogy ő tulajdonképpen ki.

Améni reggel haza ment a maga palotájába, mely a Nilus túlsó partján, az élők városában volt.

Családja körében nyájas, kedves, kötekedő volt a szigorú főpap. Két szép leányát karon fogva sétálgatott a kertben s elment velök a majorság-udvarba, hogy megnézze a szárnyas jószágot.

Útközben egy szolga jött s jelentette a főpapnak, hogy Szetkhem akar vele beszélni.

A főpap nem vette szívesen ezt a hírt. Megparancsolta a szolgának, hogy a mohár özvegyét vigye a ház úrnőjéhez, ő maga pedig folytatta útját s a majorság-udvarban leányaival együtt gyönyörködött a tyúkokban, kacskákban és galambokban.

Egy óra múlva jött onnan vissza. Szetkhem könnyes szemekkel mondotta el azt, ami szívét nyomta.

— Neked nagyobb hatalmad van fölöttem, mint nekem, — mondá szomorúan az anya. — Rettentő szándékai vannak s ha te őt nem fenyegeted meg az istenek büntetésével, még fel fogja emelni kezét Ména ellen, sőt...

— A király ellen is, — vágott közbe a főpap. — Tudom, beszélni fogok veled.

— Köszönöm, — mondá megindultan az anya s megéskölte a főpap ruháját. — Te voltál az, aki születésekor azt jóslottad, hogy büszke-

ségére fog válni családjának és a hazának és látod . . . látod —

— Amit gyermekedre vonatkozólag jósltam, az be fog teljesedni, — szakítá félbe Améni, — habár az istenek minket, embereket rejtett úton vezetnek.

— Milyen megnyugtatók a szavaid! Tele volt aggodalommal a szívem s nehezen tudtam elhatározni, hogy ide jöjtek hozzád . . . Még nem mondtam el mindent. Házunk kapujának két hatalmas árbócat az éjjel kidöntötte a vihar.

— Így török meg fiad dacossága is, — mondá Améni, — reád nézve pedig, ha türelmed nem hagy el, új öröm sarjad.

— Újból köszönöm. Még egy alázatos kéréssem volna. Fejtsd meg az álmomat! Pentaurról, az ünnepi szónokról álmodtam, aki megboldogult férjemhez annyira hasonlít. Álmomban Paaker szidalmazni kezdte s öklét fölemelve megtámadta őt. Pentaur fölemelte kezét, szakasztott úgy, mint amikor imádkozni szokott, de most nem imádkozni akart, hanem megragadta Paakert — s íme, fiam elveszté emberi formáját, a Pentaur kezei között egy darab ormótlan agyag lett belőle, éppen olyan agyag, melyből a fazekasok korsókat formálnak.

— Különös egy álom! — kiáltott fel némi izgatottsággal a főpap. — Különös egy álom, de jót jelent neked. Az agyag formálható test s én úgy sejtem, hogy ebből az agyagból az istenek neked egy különb, egy derekabb fiút fognak formálni, hogy mi módon, azt halandó ember nem tudhatja. Menj és áldozz a mindenható isteneknek. Egy tanácsom volna számodra, ha Paaker bűnbánólag járul eléd, fogadd őt szeretettel; ha azonban makacsul elfordul tőled, akkor zárd be te is az ajtót s ereszd útnak búcsúvétel nélkül.

Mikor Szetkhem haza érkezett, a kapu előtt találkozott Paakerrel. Nem néztek egymásra.

Ugyanazon a napon este az úti marsall, minekutána a helytartóval beszélt, a Szeti-ház főpapja megáldotta s apja sírboltjától búcsút vett, elindult Szíriába.

Mikor éppen a kocsijára felült, jelentették a rabszolgák, hogy a gyékényfonó, aki az árbócat tőben átfűrészelte, kézre került.

— Szúrjátok ki mindakét szemét!

Ez volt az utolsó szó, melyet odahaza mondott. Szetkhem sokáig nézett fia után.

Nem búcsúztak el egymástól. Az anya kérte az isteneket, hogy térítsék jó útra az ő fiát,

örizzék meg gyalázattól és büntől. A gyékényfonón a felügyelők nem hajtották végre a szörnyű büntetést, hanem egerűtat adtak neki, hogy elmeneküljön.

XXXI.

Néfert új otthonában.

Az úti marsall táborba szállása óta három nap telt el. Kora reggel volt, de Bent-Anat műhelyeiben már serényen folyt a munka.

A nagy, viharos éjszakát, mely az ünnepre következett, álmatlanul virrasztotta át a két jó barát. —

Néfert másnap reggel nagyon bágyadt volt s arra kérte a hercegnőt, hogy csak egy nappal később kezdje meg új foglalkozását, de a hercegnő buzdította őt: a jót soha sem kell holnapra halasztani s magával vitte a műhelyekbe.

— Mindkettőnknek szüksége van arra, hogy gondolatait más irányba terelje, — mondá. — Mióta Paaker keze érintett, azt hiszem néha, hogy szégyenbélyeg van vállamon, össze is borzadok olykor minden igaz ok nélkül.

A munkában eltöltött első napon Néfert nem érezte magát valami jól, második nap a megkezdett munka már ösztökélte, hogy minél előbb befejezze, a harmadik nap már örömmel nézett foglalkozásának elébe. Bent-Anat reá bízta a gyógyító-füveket szárító és rendezgető leánykák, özvegyek felügyeletét. A sebesültek számára készítették a gyógyító-füveket.

Ebben a munkában Néfert mellé egy szakértő orvost állított a hercegnő, ez oktatta az első és második napon Ména feleségét.

A virágok bájos kedvelője gyorsan felfogott, megértett mindent. Szerette a gyermekeket is. A műhelyben foglalatostkodó leánykákat különös kegyébe fogadta, főleg a szorgalmasokat. A lustákat is hamar megismerte.

— Ejnye, ejnye, — mondá az egyiknek, egy félig meztelen, mandulaszemű leánykának, — hiszen te mindent össze-vissza hánysz! Azt mondd, hogy apád is ott van a harctéren. Képzeld el, ha őt egy nyíl találná, a sebére ezt a gyógyfüvet tennék, amely ártana neki, hogy fájna az ő égető sebe.

A leányka bölintott a fejével s gondosabban válogatta ki a gyógyító füveket. Néfert ezután egy kis lustához fordult:

— Megint csacsogsz s nem dolgozol, pedig a te apád is ott van a csatamezőn. Ha beteg lesz s nincs orvossága s éjjel nem tud a fájdalmak

miatt aludni, reád gondol és látja, hogy te lustálkodol, nem fogja-e ezt gondolni magában: «Meggyógyulhatnék, de az én leánykám nem szeret engem; ölébe rakja a két kezét, ahelyett, hogy beteg apjának orvosságot készítene».

Azután a többi növényválogató leányhoz fordult:

— Tudjátok-e gyermekek, hogy honnan van ezeknek a füveknek és gyökereknek a gyógyító erejük? A jólelkű Horus háborút indított Szeth ellen, aki apját meggyilkolta. A dühös ellenség a harc hevében kiütötte Horusnak felszemét; ámde Osiris fia győzött a csatában, mert a jó mindig diadalmaskodik a rossz felett. Mikor Izis meglátta, hogy fiának vérzik a szeme, kebelére szoritotta és úgy sirt, mint akármelyik halandó anya, aki gyermekét siratja. Az anyai könny a földre hullott s ahova egy-egy könnyesepp esett, ott gyógyítóerejű fű sarjadt ki.

— Izis nagyon jó! — kiáltott fel egy leányka. — Anyám azt mondotta, hogy Izis a gyermekeket is erősen szereti, ha jók és szófogadók.

— Igaza van anyádnak, — viszonzá Néfert. Ekkor észrevette, hogy az egyik asszony törülte a könyzeit. Oda ment hozzá s megkérdezte tőle, hogy miért sir. Az asszony elmondotta, hogy férje Szíriában halt meg, fia pedig a harctérről hazatérve itt Egyiptomban pusztult el.

— Te szegény, te! — mondá Néfert. — Most még inkább kell gondoskodnod arról, hogy másoknak a sebeit meggyógyítsd. Még valamit elmesélek neked Izisről. Nagyon szerette férjét, Osirist. Éppen úgy, mint te meghalt férjedet s amint én szeretem Ménát. Szeth ármányának áldozatul esett Osiris. Izis még sirját sem találhatta meg férjének, te pedig elmehetsz férjed sirjához, kisirhatod magadat. Izis jajgatva barangolta be az országot. A szent Nilus medre akkor ki volt száradva, partján sehol egy fűszál sem nőtt. Az istennő belesírta könyzeit a Nilus száraz medrébe s a meder megtelt. Ez a Nilus áradása, ez teszi Egyiptom földjét termékennyé. Így vált áldásthozóvá egy özvegynek a fájdalom millióira nézve.

Az özvegy figyelmesen hallgatta végig a történetet s azután így szólott:

— Csakhogy nekem a fiam három porontyáról is kell gondoskodnom, mert a menyemet, aki mosóné volt, a Nilus partján felfalta egy krokodilus. A kis férgeknek mindennap enni kell ad-

nom. Ha a hercegnő nem adna munkát, éhen vesznének. Mit törődhetném én a katonák sebével, akiket egyáltalában nem is ismerek. Én már öreg és erőtlén vagyok.

Néfert megkérte Bent-Anatot, hogy az özvegy bérét emelje föl.

— Nagyon szívesen, — válaszolá a hercegnő. — Mit is tudnék én ilyen segítőtársamtól megtagadni?! Jere velem most a konyhába. Apám és bátyám számára gyümölcsöket csomagoltatok be. Neked is gondoskodnod kell Ménáról.

A konyhában éppen az Amon-oázison szedett aransárga és sötétebb fajta núbiai datolyákat raktak egy ládába.

— Hadd rakjam én be! — kérte Néfert s nyomban munkához látott. Ízléses csoportosításban tette egymás mellé a különféle színű gyümölcsöket, formás, szép alakokat rakott ki belőlük.

Bent-Anat gyönyörködve nézte, azután kezét szoritott barátjával s így szólott:

— Amire reá teszed a kezedet, az mindjárt szemet és szívet gyönyörködtető alakot ölt. Adj ide egy papirus-szeletkét. Ezt bele tesszük a ládába felül s reá írom: «Ezt a ládát Ramzesz király számára leányának, Bent-Anatnak derék munkatársa, Néfert felesége csomagolta be».

Midőn a nap leáldozott s a munkás leánykák készülődtek, hogy elmenjenek, Néfert így szólott hozzájuk:

— Az arany bárka a nyugati hegyek felé úszik. Jertek, imádkozzunk együtt a királyért s a mi kedveseinkért, akik a csatatéren vannak. Gondoljon mindenki az ő hősére: a gyermekek apjukra, az anyák fiaikra s mi, férjes asszonyok hitveseinkre és kérjük Amont, hogy vezérelje őket vissza hozzánk, aminthogy a búcsúzó napot holnap újra visszaküldi nekünk.

Leborúltak mindnyájan és imádkoztak.

Mikor fölemelkedtek, egy kis leányka oda settenkedett Néferthez s ruhája csücskét meghúzza nagyfélénken így szólott hozzá:

— Tegnap is imádkoztattál minket s az én anyám bizonyára már jobban van, mert én érette imádkoztam.

— Úgy lesz az, gyermekem, — mondá Néfert s megsimogatta a gyermek fekete haját.

Bent-Anatot az erkélyen találta, amint gondolataiba mélyedve a Nekropolis felé nézett. Midőn barátja halk lépteit meghallotta, összerezzenet.

— Zavarlak téged! — mondá Néfert s el akart távozni.

— Nem zavarsz, maradj! — kérte Bent-

«DE MEGJESZTETTÉL!»

Anat. — Hálát adok az isteneknek, hogy mellem rendelték téged, mert fáj a szívem, kegyetlenül fáj.

— Tudom, hogy kire gondolsz, — suttogá Néfert.

— Nos?

— Pentaorra.

— Reá gondolok, mindig csak reá! — viszonzá a hercegnő. — De egyéb is nyugtalanít. Érezem, hogy nem vagyok többé az, aki eddig voltam. Tudom, hogy nem volna szabad azt éreznem, amit érezek, de hiába minden erőlködés, a szívem megszakadna, ha ki akarnám belőle irtani. Rendkívüli, csaknem hozzám nem illő volt az, amit cselekedtem s ezért erősen kell bűnhődnöm. Esetleg téged is elveszítelek s neked vissza kell anyáddhoz térned.

— Mindenben osztozom veled! — kiáltott fel Néfert. — Mit tehetnének veled? Nem vagy te még mindig a Ramzesz gyermeke?

— Olyan színben tüntettem fel magamat, mint egy polgári nő, — felelte Bent-Anat. — túrnóm kell a következményeket. Az imént volt nálam az Amon-templom főpapja. Hosszú ideig tanakodtam vele. A tiszteletreméltó aggastyán hive atyámnak s nekem atyám lelkekre kötötte,

hogy mindenben tőle kérjek tanácsot. Ő mondotta, hogy nagy hibát követtem el. Hiba volt, hogy a paraszkhita kunyhójába beléptem, még nagyobb hiba volt, hogy egy templomba elmentem s hogy az ünnepen a főpap tilalma ellenére megjelentem s ugyanekkor másodszor is oda mentem a paraszkhita udvarába. Azok odaát a Nekropolisban mindent tudnak. Most két út áll előttem: vagy megtisztíttatom magamat minden templomban, főleg pedig a Szeti-házban, vagy zarándokútra kelek a Smaragd-Hathorhoz, aki a drágakövek védőistene s aki belőlem is kiirtja a salakot, aminthogy a hitvány kövekből is kiválasztja a drága ércet. A Smaragd-Hathor szentélye távol van innen, a pusztán keresztül, túl a tengeren visz oda az út. Ámon főpapja azt tanácsolja, hogy tegyem meg ezt az utat. Améni nincs jóindulattal irántam, mert a régi intézményeket nem tartom tiszteletben, ő pedig ezeket féltékenyen őrzi. Neki igaza lehet, de én mégis nehezen adom rá a fejemet erre a vezeklőútra, mert érzem, hogy a Ramzesz leánya vagyok.

— Az vagy! — kiáltott fel Néfert. — A te apád maga is valóságos isten!

— Csakhow engem apám arra tanított, hogy a régi vallásos intézményeket tiszteljem s Ámon főpapjával egyéb dolgokat is fontolóra vettem. Tudod, hogy a helytartónak kosarat adtam. Titkon neheztel emiatt reám. Ezzel én nem törődném, de apám gyámül rendelte őt mellém s védőműl, lehet-e benne bizalmam, számíthatok-e őszinte támogatására? Nem. Mégis csak nő vagyok, Ramzesz leánya. Nem alázkodhatom meg s így elindulok a zarándokútra. Holnap reggelig határoznom kell. Már most határoztam: elmegyek, de téged sajnállak, te nem bírnád ki az útnak fáradalmait, te gyöngé vagy és...

— Veled megyek, akár a világ végéig is. Te engem új élettel ajándékoztál meg s mindez kárba veszne, ha vissza kellene anyámhoz térnem. Többé nem tudnám túrni, hogy ő rendelkezék ott s nem én. Csak Ménával térek oda vissza!

— Nos hát, akkor együtt megyünk, — mondá a hercegnő. — Csak ne volna atyám olyan messze innen! Ha tőle kérhetnék tanácsot!

— Ó, az a harc, az az örökös harc! — sóhajtott Néfert. — Miért nem is tudnak a férfiak azzal megelégedni, amijök van? Miért vágyakoznak hívságos hatalomra és dicsőségre?

— Férfiak volnának-e úgy? Szerethetnék-e őket? — kiáltott fel lelkesedve Bent-Anat, — ha mások volnának? Az istenek nem hadakozó természetűek-e? Láttál-e valaha fenségesebb képet, mint a minap este, mikor Pentaur a leletlen karót megforgatta s életét kockára téve megvédte az ügyefogyott, ártatlan leánykát?

— Csak egyszer mertem reánézni, — mondá Néfert, — mert nagyon félttem. De hadi kiáltása most is fülemben cseng.

— Az ellenséget megrengtető hősök szózata volt az, — mondá Bent-Anat.

— Igazad van! — vágott közbe Rameri, aki észrevétlenül lépett be.

— Hogy megijesztettél! — mondá Bent-Anat szemrehányóan.

— Téged? — kérdé csodálkozva a herceg.

— Engem! Azelőtt bátor voltam, de attól az estétől fogva, magam sem tudom miért, de gyakorta száll meg aggodalom. Valami démon nyugozott le.

— Téged nem nyugozhat le senki és semmi! — kiáltott fel Rameri. — A múltkori események izgalma és bosszúsága az, amely benned van meg. Én is megcsikorgatom a fogaimat, valahányszor eszembe jut, hogy engem az iskolából kiutasítottak s hogy Paaker a kutyát reánk uszította.

— Hol voltál annyi idő óta? Ani, a gyámód megparancsolta, hogy ne menj el a palotából.

— Egy hónap múlva tizennyolc éves leszek, — kiáltott fel a herceg, — gyámra nincs szükségem!

— De atyánk...

— Atyánk nem ismeri a helytartót. Majd megírom neki mindazt, amit az emberektől hallottam. Az ünnepen úgy hódoltak neki, mint egy valóságos királynak. Beszélnek a nyílt utca során, hogy Ani a trónra vágyódik s apánkat le akarja róla taszítani. Első hallásra képtelenségnek tetszik, de az ág sem zörög, ha a szél nem fújja.

— Mesebeszéd! — mondá Bent-Anat, — de abban igazad van, hogy tudtára kell atyánknak adnunk.

— A Halottak városában a legvakmerőbb szóbeszéd járja.

— Ott is voltál, te vakmerő?

— Álrühába mentem s jó hírt hozok. A kis Uardának nincs semmi komoly baja. Megkapta az ajándékodat s megint otthon van, nem a boszorkánynál. Az apja egy torzonborz katona,

aki úgy hasonlít hozzá, mint egy tuskés-disznó a galambhoz, megvett egy üres kunyhót s azt hamarosan rendbe hozta. Azt ajánlottam a szép kis Uardának, hogy jöjjön ide a palotába s jó pénzért dolgozzék a te műhelyedben. Ő hallani sem akart róla, mert beteg nagyanyját ápolja, különben is büszke, nem akar senkinek szolgálni.

— Úgy látszik, hogy sokáig voltál náluk! — mondá szemrehányóan a hercegnő.

— Holnap megint átmegek. Megigérttem neki.

— Kinek? — kérdé Bent-Anat.

— Kinek másnak, mint Uardának? Szereti a virágokat s a tőled kapott rózsák volt az utolsó, melyet látott. A kertésznek már megparancsoltam, hogy holnapra egy egész kosár rózsát vágjon le. Magam viszem át neki.

— Azt nem fogod tenni! — kiáltott fel Bent-Anat.

— Hiszen ha te nem akarsz, hát el is maradhat a kosár rózsák, de én átmegek. Olyan kedves, édes egy teremts; az arca fehér, a hangja csengő. Mind Pentaurról beszélgettünk. Ismeri Pentaurnak az apját, a kertészt, sok mindent tud róla. Képzeld csak, azt mondja, hogy Pentaur nem is a kertész fia, hanem egy jó szellem, aki a földre szállott alá. Valóságos istennek tartja a költőt. Olyan rajongó szeretettel, sőt mondhatnám, imádatlansággal beszél róla, hogy szinte bosszantott a dolog.

ELTAKARTA ARCÁT KEZÉVEL.

— Szeretnéd, ha rólad beszélne így! — vágott közbe Néfert mosolyogva.

— Beszéltem Ananával is. A Szeti-házban az igazságtalanság uralkodik. Pentaurt börtönbe vetették, tegnap este törvényt ültek felette. Jelen volt nagybátyánk is, hevesen megtámadta Pentaurt, de Améni — amint beszélük — pártját fogta. Az ítéletet nem tudják még a fiúk; nagyon komoly veszély fenyegetheti, mert a kincstartó fia hallotta, amint Améni így szólott Kagabuhoz: «A büntetést megérdemli, de azt nem engedem, hogy megöljék.» Bizonyosan Pentaurról beszéltek. Holnap többet is megtudok róla. Attól tartok, hogy több évig tartó fogságra ítélik.

Bent-Anat nagyon sáppadt lón s így kiáltott fel:

— Mindent érettem szenved! Mindenható istenek, segítsétek őt, segítsétek meg engem s legyetek mindkettőnk iránt kegyesek!

Eltakarta arcát kezével s kiment a teremből.

XXXII.

Ani a boszorkány barlangjában.

Másnap reggel Nemu, a törpe, egy magas termetű férfival elhaladt az előtt a házikó előtt, melybe Uarda apjával és beteg nagymamájával költözött. Hekt barlangja felé tartottak.

A barlang előtt így szólott Nemu:

— Felséges uram, várj itt egy pillanatig, hogy anyámnak bejelentsem látogatásodat.

— Egészen úri divat szerint megy nálatok. Ám hadd legyen. Nem szükséges megmondanod, hogy ki vagyok. Nevezzen udvarmesternek. Nem hiszem, hogy ebben a ruhában rám ismerne. Aztán az ember nem tudhatja.

A boszorkány a barlang bejáratánál állott s már messziről odakiáltott a fiának:

— Ne várakoztasd meg azt az urat. Ismerem őt.

— Szólítsd őt udvarmesternek, — intette anyját a törpe.

— Jól van. A struc is tolla alá rejtje a fejét s azt hiszi, hogy így nem látják meg.

Néhány pillanat múlva Ani a boszorkány előtt állott. A boszorkány oda vitte a helytartóhoz az egyetlen széket, mely odújában volt s kérte, hogy üljön le.

— Miért választottad ezt az időt látogatásodra?

— Azért, mert sürgős az ügy, melyet veled

meg akarok beszélni. Este az örök megállíthatnak volna. Álrühám biztosít az ellen, hogy rám ismerjenek. Ez alatt van a rendes ruhám. Innen őseim sírjához megyek, oda rendeltem a kocsi-mat. Embereimnek azt mondom, hogy fogadalmam kötelezett arra, hogy gyalogszerrel menjek őseim sírjához.

— Jó ürügy! — jegyzé meg a boszorkány.

Ani reámutatott Nemura s kérdezte nyájasan a boszorkánytól:

— Talán a tanítványod?

A vén asszony bólintott.

— Pentaurról szeretnék veled beszélni, — kezdé Ani.

A boszorkány szemei nagyot villantak s élénken kérdezé:

— Mi bajod van vele?

— Van okom rá, hogy ezt az embert veszedelmesnek tartsam. Útamban áll. Gonosz tettet követett el, sőt gyilkolt is. A Szeti-házban nagyon szeretik őt, hajlandók volnának őt meg sem büntetni. Azoknak az uraknak joguk van rá, hogy a rendjükhöz tartozók felett törvényt üljenek. Ítéletüket megváltoztatnom nem szabad. Tegnapelőtt mondták ki az ítéletet. A shennui kőbányákba akarják őt küldeni. Az én tiltakozásom nem használt semmit. Nemu, eredj át az Amenófisz sírjához s várj ott reám. Négy szemkőzt akarnék anyáddal beszélni.

Nemu meghajolt s távozott, pedig szörnyen szerette volna tudni, hogy mit beszél anyjával a helytartó.

Mikor a törpe kiment a barlangból, kérdezte Ani:

— Ragaszkodol még ahhoz a királyi családhoz, melynek szüleid hívei voltak?

Az öreg asszony bólintott.

— Helyes, akkor te is közre fogsz működni abban, hogy a régi királyi családot a trónra visszajuttassuk. Beláthatod, hogy nagy szükségem van a papokra. Megesküdtem, hogy Pentaur életére nem török, de ismételve mondom: nekem ő útamban áll. Kémeim vannak a Szeti-házban, ezektől megtudtam, hogy Pentaurnak a kőbányába való száműzése mit jelent. Amint te is tudod, Shennuban a kőbányán kívül egy papi szerzet is van, mely a Szeti-házzal szoros összeköttetésben áll. Ha a folyam áradni kezd és Shennuban a Nilus-ünnepet ülik, az odavaló papoknak az a joguk van, hogy a kőbányában dolgozó rabok közül hármat maguknak kiválaszthatnak. Napnál világosabb, hogy a leg-

közelebbi alkalommal Pentaurt fogják kiválasztani. Pentaur visszanyeri szabadságát s kinevet engem.

— Jó számítás, — mondá a boszorkány.

— Tanácskoztam erről Katutival és Nemuval. Amiket ők ajánlottak, megvalósíthatók volnának ugyan, de ügyetlen és gyanút keltene, ezt pedig föltétlenül kerülnöm kell. Mit tanácsolnál te?

— Assza törzsének pusztulnia kell! — motyogta sötét arccal Hekt.

Egy ideig gondolkodva nézett maga elé s végre megszólalt:

— Fúrasd meg a hajó fenekét s mielőtt a rabok Shennuba érkeznek, elsülyed a hajó velök együtt.

— Nem, nem! Ezt ajánlotta Nemu is. De már ilyesmi sokszor történt. Améni ne tartson engem esküszegőnek. Megesküdtem, hogy Pentaur életére nem török.

— Úgy? És ti férfiak megtartjátok az esküt, melyet egymásnak tesztek? Várj csak, hadd gondolkozzam. Mit szólasz ehhez? Te a rabokat elindítod Shennu felé, de titkon megparancsolod a hajó kapitányának, hogy vegye az útját Ethiópia felé. Suanból a rabokat a pusztán át az arany-bányákba viteted. Négy, sőt nyolc hét is eltelik, amíg itt megtudják, hogy mi történt. Ha Améni szóvá teszi a dolgot, indulatosan kikelsz a hajókapitány tévedése ellen; az ég és föld minden istenére megesküszöl, hogy Pentaur élete ellen nem törtél. Megint hetek telnek el, míg az újabb hírek beérkeznek. Ezalatt Paaker is megteszi a magáét s te trónra jutsz. Ha a királyi pálcá a kezében van, ki vonhat kérdőre egy silány eskü miatt? Pentaurt egyszerűen ott felejtetted az arany-bányákban. Különbösen sem tért onnan senki vissza. Apámnak és bátyáimnak is ott porladott el csontja a nap hevében —

— De Améni nem fogja elhinni, hogy tévedés volt, — vágott közbe Ani aggaskodva.

— Nos hát a szemeibe vágod, hogy te akartad így! — kiáltott fel a boszorkány. — Megmondod neki, hogy tudtad, mi a szándékuk Shennuban Pentaurral s a bűnöst büntetlenül hagyni nem akartad. Kövesd a tanácsomat, ha úr akarsz lenni a magad birodalmában.

— Nem lehet! — mondá Ani, — nekem az Améni támogatására nemcsak ma vagy holnap van szükségem. Nem akarok vak eszköz lenni a kezében, de arra szükségem van most, hogy ő tartson annak.

A vén asszony rándított egyet a vállán, aztán bement a barlang belsejébe s egy üvegecskét hozott ki.

— Nesze ez. Ha négy cseppet töltesz ebből valakinek a borába, megfosztják biztosan az esztől. Próbáld ki egyik rabszolgádon s látni fogod, hogy milyen kitűnő szer.

— Mit csináljak vele? — kérde Anni.

— Ez lesz a mentséged Aménivel szemben, — mondá vigyorogva Hekt. — Magadhoz rendezed a hajó kapitányát, mikor haza jön az útból; megkínárod borral. Ha Améni ezt az eszeveszett embert meglátja, remélem elhiszi, hogy a tévedés megtörténhetett.

— Így már pompás, nagyszerű! Ami rendkívüli volt, az közönségesse nem válhatik soha. Te egykor a leghíresebb énekesnő voltál, most a legbölcsebb asszony vagy, Beki.

— Már nem Beki, hanem Hekt, — mondá nyersen a javas asszony.

— Amint tetszik. Még egy kérdésem volna: bele látsz-e a jövőbe? Megtudnád-e mondani, hogy az én vakmerő tervem — hiszen tudod, hogy mi — sikerülni fog-e?

— Még semmi biztosat sem mondhatok, — válaszolá Hekt hosszas gondolkodás után, — de egyelőre jól állanak az ügyek. Nézd ezt a két madárkát. Senkitől sem fogadják el az ételt, csak tőlem. Az a gunyasztó, lehúnyt szemű: Ramzesz, ez a vidám, élénk szemű te vagy. Attól függ minden, hogy melyik él hosz-

«FÚRASD MEG A HAJÓT!»

szabb ideig. Egyelőre neked van rá több reményed.

Ani gonosz pillantást vetett a Ramzesz beteg madarára, Hekt pedig folytatá:

— Mindakettőt egyforma gonddal kell táplálni, mert a sorson erőszakot elkövetni nem lehet.

— Tápláld jól! — mondá Ani s tömött erszényét oda dobta a boszorkánynak. — Ha valami változás áll be a madarak életében, izend meg nekem Némuval.

Ani távozott, Hekt pedig gúnyosan felkacagott:

— A bolond most már e madárkák kedvéért is meg fog engem védeni. Ez a mindig mosolygó, gyáva, lusta elméjű ember akar Egyiptom ura enni! Hát ennyire okos Hekt, vagy csak a bárgyúk jönnek hozzám tanácsot kérni? Ramzesz mégis őt választotta ki helytartójául! Talán azért, mert gyöngé elméje miatt nem tartotta veszélyesnek. Ha ezért tette, nem cselekedett helyesen, mert a butáknál nincs elbizakodottabb és szemtelenebb!

XXXIII.

Két boldog gyermek. Előkészületek Pentaur megmentésére.

Egy órával később Ani, a helytartó fényes fogatán, díszes öltözetben vonult el ősei sírjától jövet a boszorkány kunyhója előtt és Uarda apjának háza előtt.

Nemu ott kuporgott a barlang előtt s fogait csikorgatva nézett át Uardáékhoz. Megint látogató volt ott: Rameri herceg. Ruhája után itélve kincstári irtoknak lehetett volna tartani. Az ifjú herceg átjött a Nekropolisba, hogy egyet-mást megtudjon Pentaurról, s Uarda hajába egy rózsát tűzön.

Ez utóbbit úgylátszik fontosabbnak tartotta, mert előbb Uardáékhoz látogatott el.

Különben is oka volt arra, hogy előbb a rózsát tűzze Uarda hajába, mert attól félt, hogy amíg ő volt tanulóársaira várokozik a Szeti-ház előtt, a rózsza, melyet ruhájának redői közé rejtett, eltalál hervadni; továbbá arra is gondolt, hogy esetleg a Szeti-ház elöl hirtelen kell hazafelé vennie útját, az sem lehetetlen, hogy Bent-Anat utána küldi a szertartásmestert, s akkor aztán a rózsza átadásáról szó sem lehet.

A szíve erősen dobogott, mert tudta, hogy azt, amit cselekszik tulajdonképpen nem volna szabad cselekednie.

(Folytatása következik.)

PÁSZTORTŰZNÉL.

Pásztortűzek piros lángja
Álmosítón zsongva, égve,
Bevillog az éjszakába.
Ott piroslik vörös fénye
A csengődi pusztaságba'.

Fényénél a zsongó lángnak
Furulyaszó, mese járja,
Tündérmesét, dalt csinálnak.
Csak az öreg Gábor bátya
Nem örül meg a nótának.

Hej! beh másképp is volt régen!
Felsóhajt az öreg fájón,
Kérni kezdik, hogy meséljen,
S míg szél süvit át a tájon,
Beszédbe fog halkán, szépen.

Ráhevernek a subára,
Úgy hallgatják a beszédet,
Régi harcba, szép világba
A mesén át visszanéznek,
Dicsőségért égve, vágva.

Ázok a szép nyári esték
Mind ott vannak beszédében,
Mikor fogyó regimentet
Daloltak ők akkor — régen —
És azután mind elmentek!

Beh! szép is volt, mint egy álom,
Az a harc, hej! s az a nóta!
— Fújja el kend furulyámon...
Egyik legény odatolta
S felsírt a dal lassan, fájón...

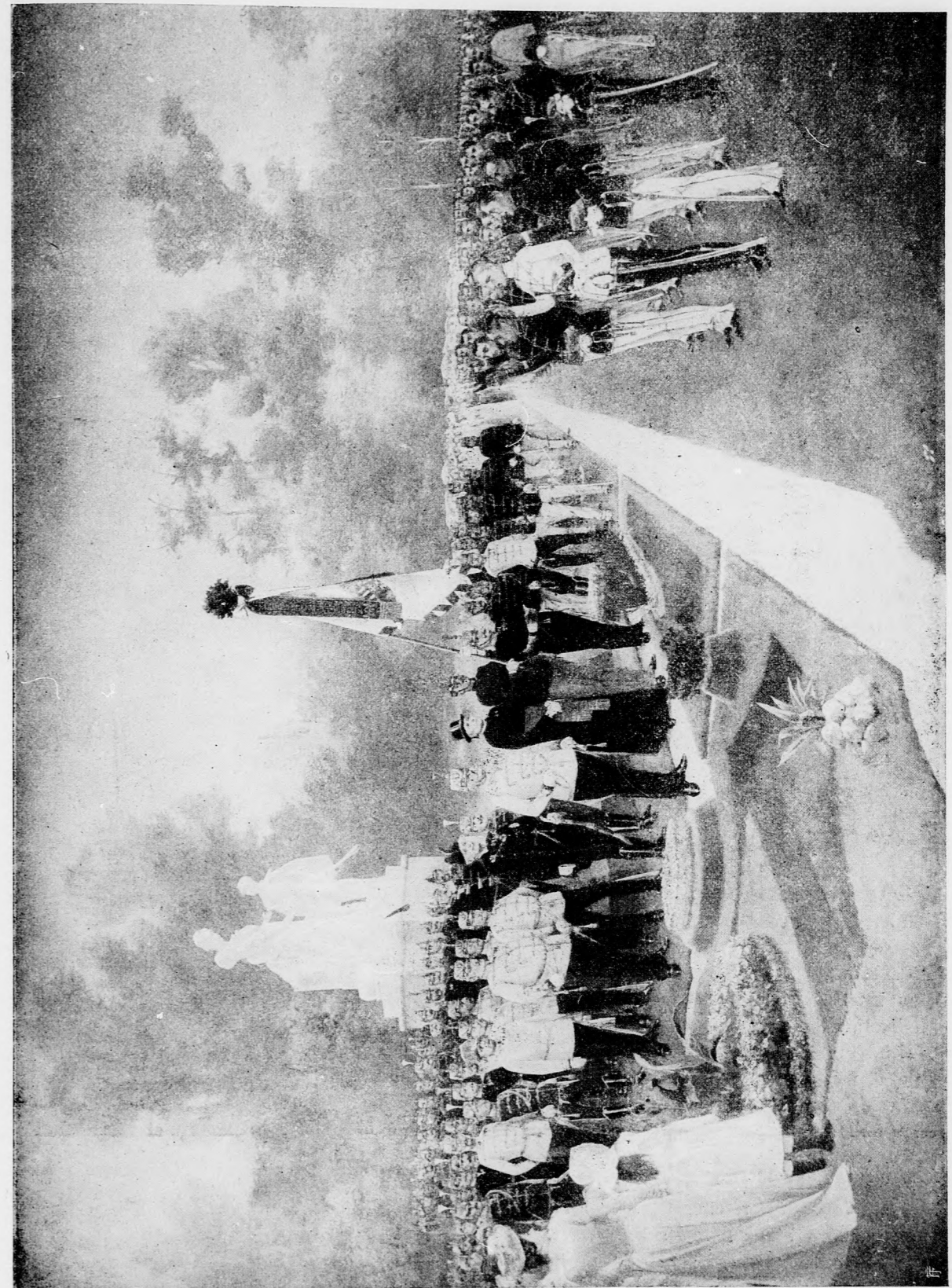
A csengődi pusztaságba'
Pásztortűz ég, lobog messze,
S zokog a nép imádsága:
— Kossuth Lajos azt üzente,
Lesz népének szabadsága!

Szegedy Miklós.

Naggyá és boldoggá csak szíve által lesz az ember. A szív az értelem hiányait sokszor pótolhatja, de a legvilágosabb, legélesebb elme sem takarhatja el a szív hibáit. Elhalmozva a szerencse adományaival s kegyeivel szegény marad az ember, ha szíve mit sem ad neki.

*

A szokás, másokat ámitani, utóbb önámítássá fajul.

A BAGOLY.

Irta: Enderes Aglája.

A bagolynak ma már inkább múltja van, mint jövője. Az ókori népeknek szent madara volt s félénk természete, zajtalan röpte az óvatosság és okosság jelképévé avatták fel; magános éjeli clete pedig a virrasztás és tudományosság szimbólumává. Az ókori görögök a bölcsesség istennőjének hű és komoly kísérőjét tisztelték benne s azt hitték felőle, hogy Minerva templomát esendesen, zajtalanul röpdösi körül.

A bagolynak ez a mithosza ma már nem hit, csak költészet.

A NAGY FÜLESBAGOLY.

Az ember manapság nem hisz csodákban. Minden különös dolgot, minden szokatlan esetet, jelenséget kétkedéssel fogad s ugyancsak hosszú idő kell ahhoz, hogy egyik-másik ilyen furcsaságnak tetsző jelenség, vagy nevezzük csodának, hitre találjon.

Mindenre, ami a természet tágas országában az éjjel van kapcsolatban, mi az éj titokzatoságával összefügg, mindenre gyanus szemmel tekintünk s bizonyos tartózkodással közelgünk feléje.

Félelem és babona, mese és képzelődés szinte áthidalhatatlan űrt teremtettek éj és nap között. S a tudomány hiába harsog a lidércek, törpék s tündérek országa ellen; a babona még mindig nagy úr s bizony sok ártatlan teremtés szenved érte, mely az éj sötétjében végzi hasznos munkáját.

Ezek között a szerencsétlenek közt látjuk a baglyokat. Nem mindannyian az éj madarai, mert sok közülök verőfényes nappal a sik mezőn indul vadászatára s ott keresi zsákmányát. De ezeket is épen úgy üldözik, mind a többieket s olyan meséket találnak ki róluk, melyek legkevésbé sem illenek össze a baglyok életmódjával.

A baglyok rendje igen nagy. Alakjuk, színük, életmódjuk és szellemi képességük igen különböző. A szép kis törpebagolytól, melynek hossza 6 és fél szélessége 15 és fél hüvely, égész az uhúig, mely 2 lábnyi hosszú s kiterjesztett szárnyakkal 5 láb széles, az erő arányához képest igen változatos életmódot láthatunk az egyes családoknál.

A kisebbek, melyek egy része nappal vagy alkonyatkor indul útjára, igen helyes s cseppet sem félénk állatok, sőt még valanennyire szelídíthetők is. A nagyobbak, nevezetesen azok, melyek éjjel repülnek ki, félénkek, ijedősek. Némelyik faj igen ostoba s tudatlanságában még az embertől sem fél. Szellemeikként, esendesen repülnek el fejük fölött s a levegőt hatalmas szárnyaikkal mozgásba hozzák.

Mások meg ha csak közeledni látják az embert, mindjárt elrepülnek. Szemük s hallásuk igen finom s ez nagyban elősegíti őket menekülésükben.

A bagoly és a macska hasonlatossága: a gömbölyű pofa, a kerek szemek, a kémkedő tekintet, közmondásszerű lett s a csúfság fogalmának ismeretes kifejezői. A vizsgáló szem valóban különösnek találja a felálló füleket, a könnyen mozgó fejet, a kampós csórt s a fura tollazatot, de a kutató azt is észre fogja venni, hogy a tollak rajza igen szép, a színárnyalat változatos s a szárnyak aljának gyöngyház fénye csillogó.

De az emberek nem szeretik vizsgálni a baglyot erről az oldaláról. Félénk, ritkán mutatkozó madár, mely éj idején körülropdösi házunkat s csúf hangjával felzavar álmunkból; ezért nem szeretjük a baglyot s ezért gondolunk felőle minden rosszat. Nem is hagyja el két borzasztó kísérője: a félelem és a babona.

A kis *kuvik* fura üvöltésével a babona gazdag forrásává lön. A magyar nép halálmadárnak nevezi. Elátkozott az a ház, amelyre éjjel repül s ott «énekel», a halálé az, kinek ez az ének szól. Bánat és koporsó jár a kis kuvik nyomában. Ilyen vészhozó madár ez a — babonában.

Üldözik is szegényt eleget, pedig hasznos madár. Kártékony állatokkal él s a rovarokat, éji lepkéket s főleg az egereket pusztítja. Naponként öt-hat egeret is megeszik. Haszna szinte kiszámíthatatlan, ha meggondoljuk, hogy egy évben milyen pusztítást visz végbe a szántóföld ellenségei között.

Az *uhu* vagy a nagy fülesbagoly kártékony madár, mivel ez madarakon, kisebb emlősökön kívül nyulakat, sőt kisebb özeket is zsákmányul ejt. Ezért aztán még sokkal gyűlöletesebb, mint a többi bagoly-faj. Ő sem szereti az embereket s nem is kíván tőlük mást, mint békét és nyugalmat.

Fogságában senkivel sem barátkozik, még etetőjével sem. Nyugtalanul ül ketrece hátsó sarkában, dacosan figyel meg onnan az ember minden egyes mozdulatát s ha valaki feléje közeledik vad szárnycsattogással s csőrének hadonászásával tiltakozik.

De nemesak az ember ellensége az uhúnak, hanem az állatok is. A rablás, kisebb madarak és állatok pusztítása az állatvilág más fajainál is meglelhető; nem is ezért gyűlöletes a bagoly, hanem azért, mert pusztító útjára a nyugalom idején indul, hogy áldozatát álmában fojtsa meg s még a saját fajtáját sem kiméli. Ez fosztotta meg a baglyot minden rokonszenvűntől s ezért kerül ellenségei a nappal eltévedt vaksit, melynek ilyenkor legfeljebb a gúnyból és megvetésből jár ki.

Az uhut vadászatra is használják s ez még jobban növeli a madarak haragját a nagy fülesbagoly ellen. A vadászat módját a következőképen írja le egy jeles természettudósunk:

Az uhut fiatalon, míg ki nem tollasodott, körülzárt helyen szabadjára engedik. Amint kitollasodott, egyik lábára erős bőrből békot tesznek, melyen forrasztott vaskarika van és az ebbe kötött zsineggel az ülökéhez kötjük. Most olyan félig nyitott, nád-, zsalma-, vagy deszkahajlékot készítünk számára, melyen belül ülötuskó van és vigyázzunk, hogy mindig az ülökén álljon, ne pedig a földön járjon. Kuvákhoz, gyermekekhez szoktatjuk, a míg őket már rövid pár nap alatt semmibe se veszi. Melegvérű állatokkal — hetenként legalább kétszer — szorgalmasan etetjük. Veleszületett ösztönénél fogva csakhamar megismerkedik ellenségeivel, melyeket azután minden tanítás nélkül különbözőképen jelez is. Így a varjút, szarkát, vércsét ideoda tipegessel, tollainak borzogatásával fogadja;

hasonlóan a karvalyt, sólymot és a ölyvet is, csak hogy fejét válla közé húzva, csőrével pedig kelepel; a nagy sast pedig ülőhelyéről leugorva a földön várja, sőt még a hátára is fekszik s hatalmas karmaival földi testét.

Ha az uhuval vadászni akarunk, akkor az erdő kiszökellésein a nyílt mezőn ú. n. bagolykunyhókat építünk. Ez 1.5 m. széles, 2 m. hosszú, 40 cméter mély gödör, melyet közepén még 50 centiméterrel mélyítünk és így két oldalt 40—40 cm. széles ülőhely marad a vadásznak. Egödört azután beföldjük kilövő résekkel ellátott fatetővel, ezt földdel úgy, hogy az egésznek kívülről földhányás alakja legyen.

A kunyhó előtt 25—30 méternyire erősen

A KUVIK.

oldalt hajló ágat ásunk a földbe ülökének az uhu számára s végül ettől mintegy 10 méternyire rézsút ágas száraz fát az uhura csapó madarak számára leszállónak.

A vadászásnál az uhut egyszerűen az ülökéhez kötik, a vadász pedig a kunyhóba húzódva várja a ragadozó madarak érkezését. A vadászásra különösen a kora tavasz és az ősz — a ragadozó madarak vándorlási ideje — reggel 9—10 és délután 3—4 óráig alkalmas. Az uhu kivevése többféleképen történik. Vagy keresztre ültetik és a kereszt hosszú rúdját vállra vetve viszik, vagy a fejre ültetik, vagy pedig esüdjét marokba szorítva a karon hordják. Erős vadász legyen az, aki úgy viszi az uhut, mert a nagy fülesbagoly csőrével, karmaival ugyancsak jól tud védekezni.

Iszonyatos erejéről egy vadász szomorú pél-

dája tanuskodik. A szerencsétlen nem fogta eléggé erősen az uhut s a bagolykunyhóhoz való útjában valahogyan kiszabadította magát a madár s karmait már a következő pillanatban olyan mélyen belevágta a vadász oldalába, hogy az néhány óra múlva belső vérzés következtében meghalt.

A baglyok ritkán láthatók lakóházainkban. A nappaliak igen kedvesek s meg is férnek az emberrel egy fődél alatt, de a nagyobbak. nevezetesen az éjjeli baglyok életmódjuk által tűrhetetlenek.

Igen élénken emlékezem arra a történetre, melyet egy gácsországi orvos ismerősömtől hallottam.

Egy szegény öreg anyóka, kit barátom több hónapon át gyógyított, hálája és köszönete jeléül egy baglyot hozott az orvosnak. Az ajándékot családjának adta ismerősöm. A bagoly nyugodtan ült ketrecében, szemével folyton kacsintgatott s ide-oda dőlt, miközben a gyermekek körülötte ugrádoztak. Végre beesteledett, mindenki nyugalomra tért, mindenki aludt s a bagoly ekkor élénk lett, szokatlanul élénk. Szárnyával csattogott, csőrét a ketrec rácsába verte, az egész házat fellármázta s addig rázta, feszette ketrece ajtaját, míg végre is kinyitott s a bagoly — kirepült.

Mindenki felkelt s most megindult a vadászat a csendzavaró elfogására a bagoly ijedten, félénken repült egyik sarokból a másikba, nekiment az ablaknak s szárnyaival az összes gyertyákat eloltotta.

Ami törékeny volt, az nem menekült meg a nagy füles körmei alól; tányérok, csecsebecsék ezer meg ezer darabra törve hullottak a padlóra. Végre megviradt. A baglyot elfogták, ketrecébe tették s hamarosan elajándékozták a szomszédnak.

Következő napon az orvos tudtára adták, hogy a bagoly éjjel megint felzavarta a házat s hogy a szomszéd is tovább adta már a baglyot. Így vándorolt a madár vagy két hétig, míg végre valamelyik hálás páciens ismét az orvosnak kedveskedett vele.

Barátom elfogadta az ajándékot, de azonnal befogatott a kocsijába s kihajtatott az erdőbe s visszaadta az éj lakójának legdrágább kincsét, szabadságát.

Átdolgozta: V. J.

«A szó a bölcs ember játékpénze; csak számít vele; de a bolond készpénznek veszi.»

Hobbos.

A DAUPHIN HALÁLA.

Írta Daudet Alfonz.

A kis dauphin beteg, a kis dauphin halálán van. A királyság összes templomaiban mindenütt égnék a gyertyák, térdre borúlnak az emberek a kitett oltáriszentség előtt, könyörögnek a Mindenhatóhoz, hogy mentse meg a kis dauphin életét. Az ódon főváros utcai hallgatók, mélységes csendességbe merültek. A harangok nem zúgnak, a kocsi csak lépésben haladhatnak. A királyi palota rácsos kapuja előtt nagy csoportokban állanak a kíváncsi polgárok, nézik az aranyos egyenruhájú svájci zsoldosokat, akik fontoskodó arccal beszélgetnek.

Az egész palota lázas izgalomban van. Kamarások és udvarmesterek izgatottan szaladgálnak a lépcsőkön. Az emelet árkádos folyosóján apródok és selyembe, bársonyba öltözött udvari előkelőségek állanak, suttogó hangon beszélgetnek és várják a híreket a királyfi állapotáról. Közben egy-egy udvarhölgy jön ki a szárnyas ajtókon, felvilágosítást nyújt az érdeklődőknek és himzett zsebkendőjével törli le a könnyeket arcáról.

A téli kertben tudós tanárok konziliumot tartanak. A homályos üvegablakokon át látni lehet, amint a hosszú, fekete talárba öltözött, nagy fehér parókás, tudós doktorok hevesen vitatkoznak.

Az ajtó előtt a kis herceg főlovászmestere és nevelője izgatottan járnak fel-alá. Mindketten nagyon szerették a kis dauphint és most a maguk módja szerint adnak kifejezést fájdalmuknak. A főlovászmester káromkodik, mint egy pogány, a nevelő pedig Horatius verseit recitálja. Az udvar túlsó részéből, az istállók felől hosszú, siralmas nyerítés hallatszik. A kis dauphin szürkéje nyerít, melyről a lovászfűk egészen megfélekedtek és nem adtak neki enni.

Hát a király? Hol van a király Ő felsége? A király bezárkózott a palota egyik sarokszobájába. Ő felsége nem akarja, hogy népe sirni lássa. A királyné azonban nem törődik a méltósággal. Ott ül a kis dauphin ágya mellett, szemeiből könnyek törnek elő és a jelenlevők előtt hangosan, keservesen zokog, mintha csak valami egyszerű iparosnak volna a felesége.

Csipkés párnákon, lecsukott szemekkel fekszik a kis dauphin. Arca fehérebb, mint a hófehér ágynemű; megfehéřítette a halál lehellete. Azt

lehetne hinni, hogy alszik, pedig nem. Fáradtan felnyitja szemeit, anyjára néz és mikor látja, hogy sir, megkérdezi:

— Királyné, miért sir felséged? Azt hiszi csakugyan, hogy meghalok?

A királyné felelni akar, de hangja zokogásba fúl.

— Ne sirjon, királyné. Felséged elfelejti, hogy én dauphin vagyok és hogy dauphin nem halhat meg így.

A királyné még hevesebben zokog és a beteg gyermeknek szívecskjét félelem fogja el. Arca eltorzul és óriási erőfeszítéssel felkiált:

— Nem, én nem akarom, hogy meghaljak! A halál el akar vinni engem? Ne eresszék be a szobába! Rögtön hozzatok fel negyven testőrt, azok álljanak őrséget az ágyam körül! Az ablakom alatt éjjel-nappal száz nehéz ágyú álljon és mellettük égő kanóccal álljanak a tűzerek. Jaj a halálnak, ha ide közeledik!

A dauphin akaratának teljesednie kell. A királyné kezével int, hogy a parancsot teljesítsék. Hallani lehet, amint a nehéz ágyúk dübörögnek lent az udvaron, fent a szobában pedig negyven állig felfegyverkezett testőr helyezkedik el félkörben az ágy előtt. Mind öreg, kipróbált katona. A dauphin elégtlenül néz végig rajtuk. Az egyiket megismeri s megszólítja:

— Te lotharingi, lotharingi!

Az öreg katona az ágy elé lép és katonás tartással megáll.

— Téged mindig szerettelek, lotharingi, te hű alattvalója voltál felséges atyámnak. Gyere közelebb, mutasd a kardodat. Éles? Ha a halál értem jön, nem eresztéd ide. Megígéred?

— Igen, ígérem.

Közben azonban két könnyesepp fut alá durva, viharverte arcán.

Az udvari káplán közeledik a dauphin ágyához. Tompa, szinte mormoláshoz hasonló hangon sokáig beszél a kis herceghez és végül a keresztet mutatja neki. A kis dauphin megdöbbenve, csodálkozó arccal hallgatja, majd egyszerre félbeszakítja:

— Értem, értem, amit ön mond, abbé úr. Hanem nem halna meg a kis Beppo helyettem, ha sok pénzt adnának neki?

A pap tovább beszél. Kenetteljes hangon magyarázza, hogy amit a dauphin kíván, lehetetlen. Mikor beszédének végére ér, a kis herceg hosszan, fájdalmasan felsóhajt és mondja:

— Ön nagyon szomorú dolgokat beszélt,

abbé úr. Csak egy vigasztal engem: hogy ott a csillagok fölött, az égben is dauphin leszek. Hisz az Isten engem szeret és bizonyára követelni fogja, hogy az égben is mindenki rangomhoz méltóan bánjék velem.

Azután anyjához fordul:

— Királyné kérem, intézkedjék felséged, hogy fehér hermelin-köntösömet és bársony cipőimet hozzák ide! dauphinnak öltözve akarok a mennyországba menni, hogy az angyalok mint királyfit üdvözöljenek.

A pap harmadszor hajol a beteg gyermek fölé és sokáig, sokáig beszél hozzá. A szavak szinte ömlenek ajkairól és csak itt-ott lehet érteni... a jó isten... angyalok... túlvilág... emberek... mindnyájan egyformák vagyunk...

Beszéd közben azonban a királyi gyermek ismét félbeszakítja és fájdalmasan felkiált:

— Hisz akkor nem is volt érdemes dauphinnak lennem!

Többé semmit sem akar hallani. Keserves sírásra fakad és befordul a fal felé, hogy — meghaljon.

TISZTAVATÁS.

Pataky László festménye.

A magyar katonai nevelő-intézet régi kívánsága a magyar nemzetnek. Midőn az 1808-diki országgyűlés összegyűlt, a karok és rendek önkéntes adományaikból jelentékeny összeget gyűjtöttek erre a célra. Ugyancsak az 1808-diki országgyűlés koronázta meg magyar királynénak I. Ferenc király harmadik nejét, *Mária Ludovikát*, aki a koronázási ajándékból a tervezett intézetre 50,000 forintot ajándékozott.

A király elfogadta a magyar katonai intézet alapításának tervét, a rendek pedig elhatározták, hogy a királyné iránt való hálából «*Ludovika-Akadémiá*»-nak nevezik el.

Az akadémia felállítása ezer meg ezer akadályba ütközött s végérvényesen 1872-ben nyílt meg a «*M. kir. honvédségi Ludovika-Akadémia*». Az intézet meg is nyílt és szép sikerrel szolgálta rendeltetését. Az 1897-ik évi XXIII-ik törvény-cikk pedig a bécsújhelyi Mária-Terézia-Akadémia mintájára szervezte ez intézetet s kimondta, hogy ezen intézetből, valamint a szintén akkor alapított pécsi és nagyváradai honvéd hadapródiskolákból kikerülő ifjak kívánságukhoz képest a közös hadseregbe is beléphetnek. A növendékeket három évi kiképzés után avatják tisztékké.

A fölvatás szép ünnepélyét örökíti meg *Pataky László* festőművésznek négy méter hosszú és három méter magas festménye, melyet a Ludovika-Akadémia dísztermében helyeztek el.

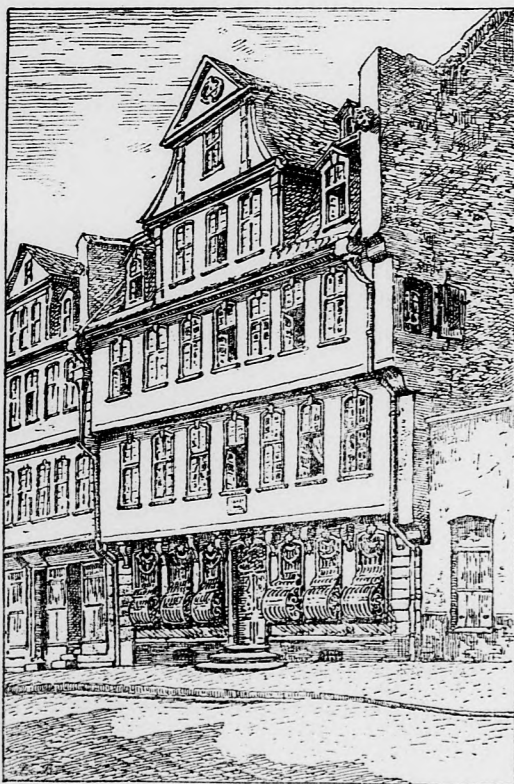
A kép a fölvatásnak azt a mozzanatát ábrázolja, midőn *Nyíry Sándor* vezérkari ezredes, az intézet volt parancsnoka, jelenlegi honvédelmi miniszter olvassa az esküt, a hadseregbe lépő pályavégzett ifjak pedig a legfelsőbb hadúrnak s hazánk szentesített törvényeinek hűséget és engedelmességet fogadnak. Tanúi az eskütételnek báró *Fejérváry Géza* a volt honvédelmi miniszter, kinek nevéhez az intézet újjászervezése fűződik s számos főrangú katonatiszt. Velök szemben az ifjú tisztek csoportja áll, amint kezeiket esküre emelik.

Idegen irodalmak nagyjai.

Irta Tonelli Sándor.

Goethe.

A legnagyobb írók, művészek is ritkán részesülnek abban a kiváló szerencsében, hogy nagyságukat, működésüket már tulajdon koruk is elismerje és méltányolja. Azon kevesek közé,

GOETHE SZÜLŐHÁZA FRANKFURTBAN.

akik már életükben teljes mértékben élveztek a hatalmasok pártfogását és a közönség csodálatát, tartozik Goethe, a német irodalomnak kétségkívül legnagyobb, legtermékenyebb és leg-sokoldalubb egyénisége. Hatvan évi írói működése alatt mint első rangú tehetség tündökölt a költészet minden ágában, jeles volt mint természettudós és nyelvész s nem utolsó helyet foglalt el a politikában. A németek Goethét tartják az újkor legnagyobb géniuszának, kinek utólrhetetlen nagysága azonban nem egyes tulajdonságainak kiválóságában, mint inkább azok bámulatos összhangjában rejlik.

Goethe 1749 augusztus 28-án született a Majna melletti Frankfurtban, mint régi patricius család sarja. Atyja, Gáspár, aki császári tanácsos volt, szintén nem tartozott a mindennapi emberek közé s a fiatal Goethe tőle nyert első útmutatást nyelvekben, tudományokban, költészetben, zenében és festészetben egyaránt. Mint igazi művészlelek került már tizenhat éves korában a lipcei egyetem jogi fakultására, hol első irodalmi kísérletei is megjelentek. 1769-ben Strassburgban jogtudori oklevelet szerzett s onnan Wetzlarba ment a birodalmi törvényszékhez joggyakorlatra. Következő évben jelent meg két nagyobb munkája, *Götz von Berlichingen* és *Werthers Leiiden*, melyek egész Németország figyelmét feléje fordították. E két műve, különösen azonban *Werther* Goethét egyszerre Németország legnagyobbjai közé emelték. A *Werther* korának legolvasottabb könyve lön.

Goethét Károly Ágost weimari herceg udvarába hivta, hol először, mint követségi tanácsos, utóbb mint miniszter ötvenhét évig működött. Leszámitva olaszországi utazásait, Weimarban élt mindvégig, túlélve pártfogóját, a herceget, költő barátját Schillert és összes hozzátartozóit. Meghalt 1832 március 22-én. Utolsó szavai voltak: «Több világosságot!»

Nyugodt volt egész élete, kimagasló, megrendítő események nélkül s szinte ez a nyugalom ömlik el egész költészetén. Az ő költészete mindenkefelett egyetemleges, általánosan emberi és objektív. Számos bírálója épen azt róttá meg Goethénél, hogy a szenvedély, a fájdalom hangjai s a hazaszeretet egyáltalán nem találhatnak meghallgatásra nála. E fogyatkozásai azonban eltűnnek kiválóságai mellett. Sokoldalúsága s műveinek csaknem egyenlő művészi becsé tekintetében Goethe ma is egyedül álló nagyság. Nála még fejlődési fokokat is nehéz megkülönböztetni.

Német irodalomtörténetírók ugyan irodalmi működését öt korszakra szokták felosztani, de ez a felosztás inkább külső eseményekhez, mint írói tehetségének belső fejlődéséhez kapcsolódik.

Ami működésének egyes ágait illeti, Goethe rendkívül sokat alkotott a lírában. Az érzelmeket, igaz, őszinte hangon tudja megszólaltatni. Erről az oldaláról azonban Goethe talán legkevésbé ismert. Mint epikus, különösen románcai és balladái által válik ki, melyekkel a német irodalomban csak Schiller hasonló költeményei versenyezhetnek. Igen jelesek a meséi, legendái és költői elbeszélései is, de epikai művészetének igazán *Hermann und Dorothea* eposza a koronája, melynek tárgya a mindennapi életből merített ugyan, de háttere világtörténelmi esemény, a francia forradalom. Maga a költő ezt a művet szerette legjobban s ezt tartotta legbecesebbnek. Másik kiváló elbeszélő műve *Reinecke Fuchs* című állatéposza.

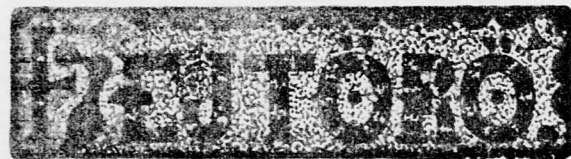
Legváltozatosabb és leggazdagabb azonban Goethe drámáiban és prózájában. Drámáiban az angol iskola híve s nem köti magát az aristotelesi három egységhez. Minden darabjában egész sereg szereplő tódul a színpadra, a szenvedélyek egész tömege viharzik előttünk. Tárgyuk a lehető legkülönbözőbb. Első nagy feltűnést keltett darabját, a *Götz von Berlichingen*, a német nemzeti múltból meríti, *Egmont* a holland szabadságharcok idejében, *Tasso* a XVII. századi Olaszországban, *Iphigenia* a görög mondavilágban játszik, *Faust* pedig valósággal világragédia, hol egy ember az egész emberiség vágyait, törekvéseit személyesíti meg. Mint prózaíró tulajdonképen ő a német széppróza megteremtője. Regényei (*Werther*, *Wilhelm Meister* stb.) és beszélei ma is mintakul szolgálnak, utleírásai színpompájukkal gyönyörködtetnek, esztétikai dolgozatai pedig a legnagyobb német esztéta, Lessing mellé állítják.

Szűkebb keretben lehetetlen Goethe egész életét, költői pályáját, működését jellemezni. Megismeréséért igazán magához Goethehez kell fordulnunk s különösen két művet kell tanulmányoznunk. Az egyik önéletrajza *Aus meinem Leben, Dichtung und Wahrheit*, melyet halála előtt egy évvel fejezett be, a másik nagy drámái

GOETHE.

költeménye a *Faust*, mely egész költői működésének tükré s csaknem egész költői eszméigazságát magában foglalja. Írásához fiatalon, ifjú lelkesedéssel fogott hozzá, egész életén át dolgozott rajta s önéletrajzával egy időben készült el vele. Összes művei között Faustnak van a legnagyobb koncepciója, legáltalánosabb tárgya s ha e művet olvassuk, akkor jelenik meg előttünk legigazabban a nagy költőnek századokra kiható, méltán csodált szelleme.

FAUST. Fejtő az elme sportja.

Számtani kérdés:

Egy atya fiának minden hibátlan dolgozatáért 5 fillért ígér, a hibásokért azonban a fiú ad 3 fillért. 30 dolgozat után a fiúnak 30 fillért ad az apa. Hány dolgozat volt jó, hány hibás? (Molnár Elek.)

Történelmi kérdés:

Hogy hívták azt a mongol uralkodót, aki az angórai véres ütközetben legyőzte Bajazid török szultánt? Mikor történt ez az ütközet? (Molnár Elek.)

Kocka-rejtvény.

Ezen számok úgy helyezendők el a kockákban, hogy minden sor, a függőleges is, a vízszintes is, 70-et adjon eredményül. (Szemző István.)

Képrejtvény:

Megfejtési határidő 1904 augusztus 21

18. számban közölt fejtörő kérdések megfejtése:

Földrajzi kérdés: Holub Emil. — Történelmi kérdés: 1812-ben. — Számtani kérdés: Az a szám 15. — Képrejtvény: Kérdés feleletet vár.

Helyesen fejtették meg: Bazilly Mihály, Braun Hugó, Fischl Ernő, Mészáros György, Krepelka Teréz, Faragó Andor, Binder Elemér, Licht Zoltán, Milutinovits Corinna, Holbesz Aladár, Ungár Sándor, Czilli Jenő, Nyers László, Bárd Gyula, Labancz Ernő, ifj. Renner János, Buding Gyula, Tuschák Imre, Gólián Bezsó, komádi Tarsoly Gergely, Lengyel Ferenc, Fölföldy Sándor, Szemző István, Kiss Jenő, Thier Győző, Lévai Pál, Kovács Lajos, Márkus János, Popovics Béla, Nord Frigyes.

A kitűzött könyvjutalmat (Gaal Mózes: «Hűn-magyar mondák», diszkt.) Bárd Gyula főgimn. III. o. tan., palics-fürdői előfizetőnk nyerte meg.

A 19-dik számból tévedésből kimaradt, hogy Popovics Béla Erődi Béla: A fáraók országában c. könyvét nyerte meg.

SZERKESZTŐI TELEFON.

V. Sz. (Karlsbad). A lapot utánad küldtük. Reméljük, megkaptad már. — K. P. (Abony). Fogtechnikusnak nem kell különös előtanulmány. A mesterségét megtanulja és ennyi elegendő. — Cs. B. (Pozsony). 1. Herkulesfürdő, Balatonfüred, Siófok, Alsó-Tátrafüred, Trencsén-Teplie. 2. Berlinnek 1900 december elsején 1,888.326, Brüsszelnak 1900 december 31-én 211,429, Kopenhágának (a kikötővárosokkal együtt) 1901 február elsején 467,806, Párisnak 1901-ben 2,660,550, Aténnek 1890-ben 111,486, Londonnak 1901-ben 4,536,063, Rómának 1901 február 9-én 463,000, Amszterdámnak 1900 végén 520,602, 1900-ban Budapestnek 713,383, Bécsnek 1,662,269, Lisszabonnak 1890-ben 301,206, Bukarestnek 1899 decemberében 282,071, Szentpétervárnak 1900-ban 1,439,375, Stokkolmnak 300,624, Zúriknak 112,942, Belgrádnak 1900-ban 69,097, Madridnak 1897-ben 512,150, Konstantinápoly-nak 1,250,000 lakosa van. — K. V. (Alcsi). Pest vármegye következő községeiben túlnyomó a német lakos-

ság száma: Budafok, Budakeszi, Budaörs, Kistétény, Nagytétény, Perbál, Torbágy, Törökbálint, Zsámbék, Harta, Iklad, Hajós, Nemesnádudvar, Ceglédbercel, Veszés, Békásmegyér, Budakalász, Csobánka, Dunabogdány, Nagykovácsi, Pesthidegkút, Pilisborosjenő, Pilisszentiván, Pilisvörösvár, Pomáz, Solymár, Üröm, Visegrád, Csepel, Dunaharaszti, Soroksár, Szigetcsép, Szigetszentmárton, Szigetújfalu és Taksony. — L. F. (Makó). 1. Rejtvényei közül válogatunk. 2. A tengerészeti akadémia 4 középiskoláról szóló bizonyítvánnyal veszik fel. Megjegyezzük azonban, hogy előzőleg megvizsgálja a katonai orvos és ő dönt arra vonatkozólag, vajjon elég erős-e ön arra, hogy katonai (tengerészeti) szolgálatot teljesítsen. — B. Gy. (Palics fürdő). 1. Erre a kérdésre a jövő számban felelünk. 2. Örülünk, hogy megnyerte tetszését. 3. Rejtvényeit írja máskor külön-külön papírosra; a mostaniakat nem közöljük. 4. Kár volt sürgetni a szerencsét; lássa, magától is bekopogtatott volna. — B. H. 1. Magyarországon 33 reáliskola van. 2. Csak a budapesti középiskolák főigazgatója. 3. Gerő Lajos szerkeszti.

A «Franklin-Társulat» kiadásában Budapesten megjelent és minden könyvkereskedésben kapható:

KENYÉR ÉS BECSÜLET

REGÉNY

A felserdült ifjuság számára.

IRTA

GAAL MÓZES

Ára füzve 3 korona, vászonkötésben 5 korona.

VAS GEREBEN

IRTA BARABAS

ÁBEL

ÉLETE

Ára füzve 4 korona.

Diszkötésben 5 kor. 60 fillér.

VAS összegyűjtött
GEREBEN munkái

Havi részletfizetésre is kaphatók.

13 kötet füzve 52 korona.

Egyöntetű díszes kötésben 72

korona 80 fillér. Egy-egy kötet

füzve 4 kor. Diszkötésben K 5.60

Teljes jegyzékkel készséggel szolgálunk.

Kap-
hatók: Lampel R. (Wodianer F. és Fiai)

cs. és kir. udvari könyvkereskedésben

Budapest, VI. ker., Andrassy-út 21.

és minden könyvkereskedésben.

TANULÓK LAPJA

A nmélt. vallás- és közoktatási miniszterium által 1896. május 26-án kelt 26808. sz. alatt, Budapest székesfőváros tanácsa által 1895. augusztus hó 20-án 7376. szám alatti ajánlott ifjusági hetilap.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Negyed évre ... 2 kor. 40 fill.
Fél évre ... 4 kor. 80 fill.
Egész évre ... 9 kor. 60 fill.
Megjelenik minden vasárnap.

FELELŐS SZERKESZTŐ
GAAL MÓZES.
Kiadja a Franklin-Társulat magyar irodalmi intézet
és könyvnyomdá.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
Budapest,
IV. ker., Egyetem-utca 4. szám.
Kéziratokat nem adunk vissza.

SZENT-ISTVÁN KIRÁLY NAPJÁN.

Örvendezz, ó lelkünk, István király napján! Évszázadok kegyeletes hagyománya ez az ünnep; a vallásé, mely István királyban a szentet, a nemzeté, mely István királyban az alkotmányos magyar királyság jámbor szívű de erős karú megalapítóját tiszteli.

A keresztény vallás átalakította gyökeresen a magyar nemzetet, a nyugoti szomszédokhoz simította, a művelődés kapuit minden felé megnyitotta, de faji jellemvonásától megfosztani nem tudta. Erre tanít minket a történelem, melynek komoly lapjairól az igazság szól hozzánk, ezt látjuk ma is, midőn a múlt nagy erényein és tévedésein merengünk. Az erények legkiválóbbja mindig a nemzeti érzés volt; ennek a nemzeti érzésnek kell tulajdonítanunk azt is, hogy Szent István emlékét nem csak az egyház őrizte meg sértetlenül, hanem valláskülönbőség nélkül az egész nemzet. Szent István koronája előtt hagyományos tisztelettel hajt térdet a magyar, s Szent István király napján, mikoron a Szent Jobbot körülhordozzák, ott van az ünnepi körmenetben Szent István népe. Ősrégi énekek zendülnek meg a dicsőséges szent királyról, aki országát szilárd alapokra fekteté.

A honszerző hősök munkáját Szent István keze formálta, hogy maradandó legyen, s ne hasonlítson a népvándorlás hullámozó, fel- és letűnő népek rövid dicsőségéhez. Szent István bölcsesége és erős keze kellett oda, hogy a féktelen vezérek vetelkedő kedve szét ne hintesse a viszálykodás és osztozkodás magvát s hahogy széthintette, csirájában megsemmisíttessék az.

A jótévő, jámbor és kegyes király emlékét, aki-

nek elhúnyta és temetése alkalmával csodálatos jelek mutatkoznak: hívő lélekkel magasztalja az utónemzedék; a nagy király hatalmas egyéniségét legméltóképpen csak a mi fenmaradásunk dicsőítheti.

Örvendezz, ó lelkünk, István király napján! Ha egy régi ház évtizedekig fennáll, ha a századok viharával dacol: nem jut-e gyakran a vándorlakóknak eszébe, hogy nevét felidézzék a ház megalkotójának? Ilyen óriási épülethez hasonló a magyar alkotmány, az a szervezet, mely a lelketlen földet, s a földön lakó lelkes embereket összeforrasztotta elválaszthatatlanul. A jóságos Isten adott a lelketlen földnek bőséget, termő erőt, az emberek pedig, akik a Kárpátok karjával átölelt földön laktak s laknak ma, István király napján oda borúlnak a mindenható trónja elé, s dicsérvén a nagy királyt, hálát adnak a jóságos Istennek az ő nemzeteket fentartó jóságáért.

Örvendezz, ó lelkünk, István király napján! Mert van okunk az örvendezésre, a hálálkodásra. Kikkel századokon át véres harcaink voltak: hány maradt meg azok közül? Világrendítő nagy birodalmak lettek, elenyésztek, s Európának a térképét a hódító kardok be sokszor megváltoztatták! Borult reánk is a kétségbeesésnek éjszakája, nyögtük mi is saját hibánk miatt idegenek rabigáját, de István király szelleme újra megszállott, a nemzeti szellem kezdett tisztán, nemesen és hathatóan működni bennünk, a fajszereket s a velünk született tenni való készség csodálatos munkásságot fejtett ki: s mi itt vagyunk, ó szent és nagy király, megőriztük azt, amit te alkottál, s beszámolunk nyugodt lélekkel a mi sáfarkodásunkról!

Örvendezz, ó lelkünk, István király napján!